

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA**HOTĂRÂRE** nr. _____

din _____ 2022

Chişinău

**pentru aprobarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la
aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative
(legea practicilor comerciale neloiale)**

Guvernul

HOTĂRĂŞTE:

Se aprobă şi se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (legea practicilor comerciale neloiale).

PRIM – MINISTRU**Natalia GAVRILIŢA**

Contrasemnează:

Ministrul economiei**Sergiu GAIBU****Ministrul justiţiei****Sergiu LITVINENCO**

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**L E G E****privind modificarea unor acte normative
(legea practicilor comerciale neloiale)**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune parțial prevederile Directivei 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L 111 din 25 aprilie 2019.

Art. I. Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, 230-237 art. 262) se modifică după cum urmează:

1. Articolul 21¹ se abrogă.

2. Se completează cu Capitolul V² cu următorul cuprins:

”Capitolul V²**Relațiile contractuale dintre furnizor și cumpărător****la livrarea de produse agricole și alimentare**

Articolul 21¹⁴. Noțiuni utilizate în sensul prezentului capitol.

(1) În sensul prezentului capitol se utilizează următoarele noțiuni:

cost de achiziție al produselor – prețul plătit de cumpărător pentru produsele furnizate în condițiile contractului;

costuri suplimentare de achiziție al produselor (servicii de logistică) - costurile suportate de către cumpărător de la momentul recepționării mărfii în condițiile contractuale, în vederea aducerii produselor în forma ori condiția necesară pentru plasarea acestora pe piață, care includ recepționarea, transportarea, încărcarea, descărcarea, impozitele și taxele nerecuperabile, sau altele necesare;

cumpărător - orice persoană fizică (cu excepția consumatorului final), juridică sau grup, uniuni/asociații a acestora, care cumpără produse agricole și alimentare;

listare – acțiunea de includere în oferta cumpărătorului (comerciantului) a produselor agricole și alimentare;

costul produsului – (i) în cazul furnizorului - costul produsului final care include profitul furnizorului, costurile de producție inclusiv impozitele și taxele nerecuperabile, drepturile de import/export, costurile suportate pentru livrare,

prelucrare, sortare, împachetare sau alte cheltuieli în vederea aducerii lor în formă și la locul predării către cumpărător; (ii) în cazul furnizorului intermediar - costul produsului final care include costul de achiziție al produselor, profitul furnizorului intermediar și costuri suplimentare de achiziție al produselor.

produse agricole și alimentare – o lista de produse agricole și alimentare stabilită de Guvern;

reduceri comerciale – reduceri de la costul produsului (discount, rabat, bonus, retrobonus).

furnizor - înseamnă orice producător agricol sau orice persoană fizică sau juridică sau grup, uniuni/asociații a acestora, care vinde produse agricole și alimentare;

furnizor intermediar – orice persoană fizică sau juridică care nu este producătorul/procesatorul sau importatorul produsului vândut unui cumpărător; în sensul prezentei noțiuni grupurile, uniunile/asociațiile de producători agricoli nu sunt considerați intermediari.

Articolul 21¹⁵ Relațiile contractuale dintre furnizor și cumpărător și termenele de plată

(1) Relațiile contractuale dintre furnizorul și cumpărătorul de produse agricole și alimentare se stabilesc prin contracte încheiate în scris, inclusiv în formă electronică, prin mijloace electronice sau la distanță, negociate în prealabil de către părți.

(2) Termenul de plată pentru produsele agricole și alimentare furnizate se stabilește în contract prin negocieri și nu poate fi mai mare de 45 de zile calendaristice de la data recepționării produselor de către cumpărător, cu excepțiile prevăzute la alin. (3) și (4).

(3) Termenul de plată pentru produsele alimentare furnizate a căror dată-limită de consum/dată a durabilității minimale este de până la 7 zile inclusiv, constituie 7 zile calendaristice din momentul recepționării produselor de către cumpărător.

(4) Termenul de plată pentru produsele alimentare furnizate a căror dată-limită de consum/dată a durabilității minimale este între 8 și 30 de zile, inclusiv, constituie 30 de zile din momentul recepționării produselor de către cumpărător.

(5) Alineatele (3) și (4) nu se aplică în cazul furnizării de produse agricole și alimentare către:

a) instituțiile de drept public din învățământ de nivelurile prevăzute la literele a) – f) din art. 12 al Codului educației nr. 152/2014;

b) instituțiile medico-sanitare publice menționate la alin. (2) al art. 4 din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995.

(6) Încălcarea termenelor de plată stabilite la alineatele (2), (3) și (4) sunt considerate practici comerciale neloiale interzise în sensul alin. (1) al art. 21¹⁶.

Articolul 21¹⁶ . Practici comerciale neloiale.

(1) Sunt interzise următoarele practici comerciale neloiale:

a) stabilirea de clauze contractuale prin care părțile își stabilesc interdicții, directe sau indirecte, de a cumpăra sau de a vinde produse/servicii de la sau către un terț. Astfel de clauze sunt lovite de nulitate;

b) solicitarea și oferirea de reduceri comerciale pentru produsele social importante de primă necesitate conform listei aprobate de către Guvern. Astfel de clauze sunt lovite de nulitate;

c) solicitarea și oferirea de reduceri comerciale în afara negocierii unui contract sau oferte anunțate în formă scrisă inclusiv în formă electronică. Astfel de clauze sunt lovite de nulitate;

d) condiționarea impusă furnizorului să nu vândă produsul altor comercianți la un preț mai mic decât cel la care i-l vinde lui. Astfel de clauze sunt lovite de nulitate;

e) condiționarea impusă comerciantului privind păstrarea unui anumit preț de raft. Astfel de clauze sunt lovite de nulitate;

f) anularea comenzii de produse agricole și alimentare prevăzute la alin. (3) al art. 21¹⁵. Astfel de clauze contractuale sau acțiuni sunt lovite de nulitate;

g) anularea sau înlocuirea de către cumpărător a comenzilor de produse agricole și alimentare perisabile într-un termen de preaviz atât de scurt încât furnizorul nu are posibilități rezonabile de a găsi o alternativă pentru comercializarea sau utilizarea produselor respective; un termen de preaviz mai scurt de 30 de zile este întotdeauna considerat un termen de preaviz scurt;

h) modificarea de către cumpărător în mod unilateral a clauzelor unui contract de furnizare pentru produse agricole și alimentare care se referă la frecvența, metoda, locul, calendarul (termenii sau periodicitatea) sau volumul furnizării sau livrării produselor agricole și alimentare, standardele de calitate, condițiile de plată sau prețurile sau în ceea ce privește furnizarea de servicii, în măsura în care acestea sunt menționate explicit în contract;

i) cumpărătorul solicită furnizorului plăți care nu sunt legate de vânzarea produselor agricole și alimentare ale furnizorului sau pentru compensarea costurilor suplimentare de achiziție al produselor;

j) cumpărătorul solicită furnizorului înlocuirea sau plăți pentru deteriorarea sau pierderea de produse agricole și alimentare sau pentru ambele, survenite în spațiile cumpărătorului sau după ce proprietatea a fost transferată cumpărătorului sau din momentul recepționării mărfii, atunci când o astfel de deteriorare sau pierdere nu a avut loc din neglijența sau culpa furnizorului;

k) cumpărătorul refuză să confirme în scris clauzele unui contract de furnizare între cumpărător și furnizor în legătură cu care furnizorul a solicitat o confirmare scrisă;

l) cumpărătorul dobândește, utilizează sau divulgă în mod ilegal secrete comerciale ale furnizorului;

m) cumpărătorul amenință cu efectuarea sau efectuează represalii comerciale împotriva furnizorului în cazul în care furnizorul își exercită drepturile legale sau

contractuale, inclusiv prin depunerea unei plângeri la autoritățile de aplicare a legii sau prin cooperarea cu autoritățile de aplicare a legii în timpul unei investigații;

n) cumpărătorul solicită furnizorului compensarea costurilor aferente examinării plângerilor clienților referitoare la vânzarea produselor furnizorului, în pofida absenței unei conduite neglijente sau a unei culpe din partea furnizorului;

o) refuzul repetat al furnizorului sau cumpărătorului să utilizeze în procesul de negocieri a unui contract sau amendament la contract mijloace de comunicare electronice în vederea respectării prevederilor alin. (1) al art. 21¹⁵;

p) returnarea furnizorului produselor agricole și alimentare care au fost achiziționate cu respectarea cerințelor cantitative și calitative stipulate în contractele de livrare a produselor, dar care au devenit neconforme reglementărilor aplicabile în domeniul alimentar, inclusiv prin expirarea datei-limită de consum/datei durabilității minimale a acestora. În funcție de natura neconformității, comerciantul este obligat să distrugă sau să utilizeze condiționat întregul lot de produse alimentare neconforme sau utilizeze condiționat lotul de produse alimentare neconforme;

q) neexecutarea de către cumpărător a clauzelor contractuale stabilite în conformitate cu alineatul (2);

r) cumpărătorul condiționează cumpărarea prin livrarea în mai mult decât una din unitățile comerciale de care dispune. Se va acorda prioritate unității comerciale celei mai apropiate de furnizor sau oricărei din unitățile negociate.

s) cumpărătorul refuză listarea prevăzută la alin. (8) cu excepția prevăzută la alin. (9).

t) furnizarea (vânzarea) produselor agricole și alimentare sub costul produsului, exceptând profitul furnizorului, cu excepția cazurilor și termenilor prevăzute la alin. (6). Cumpărătorul nu poate solicita plăți prevăzute la alin. (2) sub limita prevăzută la prezenta literă.

(2) Sunt interzise următoarele practici comerciale neloiale, cu excepția cazului în care acestea au fost convenite anterior prin clauze clare și lipsite de ambiguitate din contractul de furnizare sau printr-un contract sau amendament ulterior între furnizor și cumpărător:

a) cumpărătorul returnează furnizorului produsele agricole și alimentare nevândute, fără să plătească pentru respectivele produse nevândute, sau fără să plătească pentru eliminarea acestor produse, sau ambele;

b) furnizorului i se impune o plată de care este condiționată stocarea, afișarea (inclusiv pe raft sau pe o porțiune a acestuia) listarea produselor sale agricole și alimentare, sau plasarea pe piață a respectivelor produse;

c) cumpărătorul solicită furnizorului să suporte, integral sau parțial, costul oricăror reduceri pentru produsele agricole și alimentare vândute de cumpărător cu titlu promoțional;

d) cumpărătorul solicită furnizorului să plătească pentru publicitatea făcută de către cumpărător produselor agricole și alimentare;

e) cumpărătorul solicită furnizorului să plătească pentru serviciile de marketing prestate de către cumpărător privind produsele agricole și alimentare;

f) cumpărătorul solicită furnizorului să plătească pentru personalul care se ocupă de amenajarea spațiilor de vânzare utilizate pentru vânzarea produselor furnizorului.

(3) În cazul în care produsele alimentare au fost achiziționate cu respectarea cerințelor cantitative și calitative stipulate în contractele de furnizare a produselor și data-limită de consum/data durabilității minimale a acestora depășește 180 de zile, comerciantul le poate returna furnizorului cu acceptul acestuia și cu condiția că produsele sunt conforme cerințelor privind siguranța alimentelor și că a rămas cel puțin 1/3 din termenul de valabilitate a acestora. Returnarea sau retragerea produselor alimentare furnizorului de către cumpărător, se face în condițiile art.30 din Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor.

(4) Plățile și costurile stipulate la literele b) – f) al alin. (2), precum și orice reduceri comerciale solicitate de cumpărător ulterior contractului de furnizare, inclusiv urmare reușitei de pe urma vânzării în baza contractelor de furnizare, fac obiect a unor contracte separate sau anexe distincte a contractelor de furnizare, se înregistrează separat în evidențele contabile a furnizorului și se reflectă în factura fiscală (cu anexarea actului justificativ). Reducerile obținute conform prevederilor prezentului alineat se exclud din costul de achiziție al produselor.

(5) În cazul în care cumpărătorul solicită o plată pentru situațiile menționate la literele b), c), d), e) sau f) al alineatului (2) cumpărătorul îi prezintă furnizorului, la cererea acestuia, o estimare în scris a plăților unitare sau totale, în funcție de informația care este cea mai adecvată, și, în măsura în care se referă la situațiile menționate la literele (b), (d), (e) sau (f) al alineatului (2), îi prezintă în scris furnizorului și o estimare a costurilor și fundamentul estimării respective. Plățile efectuate în baza prevederilor prezentului alineat se înregistrează separat în evidențele contabile a furnizorului și se reflectă în factura fiscală (cu anexarea actului justificativ).

(6) Pentru cazurile prevăzute la litera c) al alin. (2) o reducere comercială poate fi solicitată de către cumpărător înaintea demarării unei acțiuni de promovare inițiată de cumpărător, în care se precizează perioada promoției și cantitatea de produse agricole și alimentare pe care preconizează că o va comanda la preț redus. Termenul acțiunilor de promovare efectuate în baza prezentului alineat nu poate depăși 60 de zile per an per produs.

(7) Comerciantul poate aranja la propria discreție sau oferi prin înțelegerea părților, spații distincte de expunere și semnalizare la raft pentru orice produs în funcție de țara de origine, producător, regiune geografică, consumator final țintă sau alte caracteristici distincte a produsului.

(8) Cumpărătorii nu pot refuza listarea produselor agricole și alimentare, prezentate în forma și condițiile minime cerute de cumpărător, în cazul în care astfel de cerințe există. Forma și condițiile minime cerute de cumpărător privind modul de prezentare a produselor se fac publice și urmează să fie conforme practicilor comerciale și de producție în domeniu corespunzătoare categoriei (tipului) de produs. Cerințele privind forma și condițiile minime se aplică uniform categoriei (tipului) de produs indiferent de furnizor. Listarea va cuprinde întreaga gamă de produse din ofertă. În cazul ofertelor de produse identice sau similare la listare se va acorda prioritate producătorilor/procesatorilor din categoria întreprinderilor mici și mijlocii

astfel cum sunt definite și clasificate la art. 4 și 5 din Legea nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii”.

(9) Între întreprinderile mici și mijlocii cu oferte similare în calitate de criterii de prioritate vor servi:

- a) prezentarea mărfii preambalate corespunzător categoriei de produs;
- b) periodicitatea și volumul livrărilor. Prezentul criteriu nu se aplică în perioada de sezon/recoltare a anumitor produse agricole, cu condiția respectării literei a).

(10) Comercianții nu pot întrerupe listarea produselor agricole și alimentare furnizate de către întreprinderilor mici și mijlocii timp de 60 de zile din data inițierii listării în cazul în care sunt incidente cerințelor stabilite la alin. (8).

(11) Refuzul listării poate fi întemeiat:

- a) pe nerespectarea condițiilor prevăzute la alin. (8);
- b) pe nerespectarea criteriilor prevăzute la alin. (9);
- c) pe lipsa spațiului de listare urmare aplicării prevederilor alin. (10)

(12) Refuzul listării prevăzut la alin. (11) urmează a fi coordonat cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și consfințit într-un proces-verbal de constatare. Refuzul de listare urmează a fi comunicat Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor cel târziu în următoarea zi lucrătoare pe adresa oficială de e-mail sau la linia fierbinte a entității. Verificarea condițiilor refuzului se va efectua de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în termen de 3 zile lucrătoare de la comunicare. Neverificarea condițiilor refuzului de listare și lipsa implicită a procesului-verbal de constatare în cazul comunicării de către cumpărător a refuzului de listare nu constituie temei de apreciere a acțiunilor cumpărătorului ca practică comercială neloială. Constatările procesului-verbal sau datele comunicate Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor pot fi reverificate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor din 10 în 10 zile sau la sesizarea scrisă (inclusiv pe adresele electronice oficiale ale autorității) a cumpărătorului sau furnizorului fiind exceptate de la prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Refuzul neîntemeiat de listare sau excluderea de la listare constituie practică comercială neloială în sensul alin. (1).

(13) Prevederile prezentului articol nu se aplică în cazul comerțului ambulant cu excepția cazului în care venitul din vânzări a comerciantului ambulant pentru o perioadă fiscală depășește 1 200 000 lei.

(14) Comercianții pot comercializa sub costul de achiziție produsele perisabile și ușor perisabile în vederea asigurării rulajului necesar pe raft și respectării cerințelor de inofensivitate, precum și în cazurile prevăzute la Capitolul V¹. Comercializarea produselor sub prețul de achiziție nu poate servi temei pentru micșorarea prețului de achiziție sub orice formă (reduceri comerciale). Solicitarea de reduceri comerciale de către cumpărător furnizorului urmare comercializării produselor sub prețul de achiziție constituie practică comercială neloială în sensul alin. (1).

Articolul 21¹⁷ Autorități competente

(1) Se desemnează Consiliul Concurenței în calitate de autoritate competentă cu atribuții de stabilire, examinare, asigurare a aplicării interdicțiilor și sancționare a practicilor comerciale neloiale.

(2) Se desemnează Ministerul Economiei, în calitate de autoritate cu atribuții de monitorizare și generalizare a practicii privind practicile comerciale neloiale.

(3) Autoritatea competentă va generaliza informația privind practicile comerciale neloiale examinate și cele refuzate pentru examinare și, la cerere, va furniza informațiile autorității cu atribuții de monitorizare.

Articolul 21¹⁸. Plângeri și proceduri privind practicilor comerciale neloiale.

(1) Furnizorii adresează plângeri, privind practicile comerciale neloiale Consiliul Concurenței. În cazul grupurilor de persoane juridice, uniuni/asociații ale acestora care au acționat ca furnizor, plângerea poate fi adresată inclusiv de un membru al acesteia în cazul în care practica comercială neloială vizează produsul furnizat de către acest membru.

(3) Pentru examinarea plângerilor menționate la alin. (1) de către autoritatea competentă nu se percep taxe.

(4) Furnizorul și cumpărătorul au dreptul să utilizeze în procesul de negocieri mijloace de înregistrare în formă scrisă, astfel cum este prevăzut la alin. (1) al art. 21¹⁵, sau mijloace de comunicare electronice, care vor putea fi folosite ca probe privind practicile comerciale neloiale.

(5) Litigiile privind practicile comerciale neloiale pot fi soluționate pe cale amiabilă înainte de fi adresate Consiliul Concurenței, inclusiv în baza Legii nr.137/2015 cu privire la mediere ori în arbitraj conform Legii 23/2008 cu privire la arbitraj.

Art. II. Legea concurenței nr. 183/2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 667) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La art. 14 alin. (2) după cuvintele ”art.15-19” se completează cu cuvintele ”, precum și acțiunile de practici comerciale neloiale prevăzute la art. 21¹⁶ din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior,” iar după cuvintele ”plângerea privind presupusele acțiuni de concurență neloială” se completează cu cuvintele ”sau plângerea depusă în temeiul art. 21¹⁸ alin. (1) din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior,”.

2. Art. 72 se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

(7) Practicile comerciale neloiale prevăzute la art. 21¹⁶ din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior se sancționează în conformitate cu Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008.

Art. III. Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78–84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. la art. 273:

punctele 5) -5⁴) se abrogă.

se completează cu un punct nou 5⁵) cu următorul cuprins:

”5⁵) Înfăptuirea de practici comerciale neloiale prevăzute la alineatele (2) – (4) al art. 21¹⁵ și alineatele (1) și (2) al art. 21¹⁶ din Legea nr.231/2010 cu privire la comerțul interior,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice;”.

2. la alineatul (1) al art. 402 textul ”art.273 pct.5) și 5¹) se abrogă prin substituie cu textul ”273 alin. (5⁵),”;

3. la alineatul (1) al art. 404¹ după cuvintele ”la art.” se completează cu textul ”273 alin. (5⁵),”;

4. la articolul 414:

la alineatul (1) după textul ”art.273 pct. 1), 2), 4),” textul ”pct. 5²), 5³), 5⁴)” se abrogă prin substituie cu textul ”(5⁵),”;

la alineatul (2) după textul ”art.273 pct. 1), 2), 4),” textul ”pct. 5²), 5³), 5⁴)” se abrogă prin substituie cu textul ”(5⁵),”.

Art. IV Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării.

(2) Contractele (de furnizare, livrare, etc.) incidente prevederilor prezentei legi încheiate înainte de data intrării în vigoare a acesteia urmează a fi aduse în corespundere în termen de 6 luni de la data publicării.

(3) Guvernul și alte autorități publice competente vor aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentei legi în termen de 6 luni de la data publicării acesteia.

(4) În termen de 6 de la data publicării prezentei legi, Guvernul va asigura elaborarea și adoptarea listei de produse agricole și alimentare.